

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Decizie tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A DOUA

DECIZIE

Cererea nr. 81258/17
Constantin PRIGUZA
versus Republica Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a doua), întrunită la 4 iunie 2024 într-un Comitet alcătuit din:

Jovan Ilievski, *Președinte*,

Diana Sârcu,

Gediminas Sagatys, *judcători*,

și Dorothee von Arnim, *Grefier adjunct al Secției*,

Având în vedere:

cererea (nr. 81258/17) *versus* Republica Moldova, depusă la Curte la 20 noiembrie 2017 în conformitate cu Articolul 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”) de către un cetățean moldovean, dl Constantin Priguza („reclamantul”), care s-a născut în anul 1956 și locuiește în Strășeni, fiind reprezentat de către dna D. Străisteanu, avocat în Chișinău;

decizia de a comunica plângerea referitoare la instigarea la comiterea unei infracțiuni Guvernului Republicii Moldova („Guvernul”), reprezentat de către Agentul său la acel moment, dl O. Rotari, și de a declara restul cererii inadmisibil;

observațiile părților;

Deliberând, decide următoarele:

OBIECTUL CERERII

1. Cauza se referă la pretinsa instigare a reclamantului la comiterea unei infracțiuni, pe care în alte circumstanțe el n-ar fi comis-o.

2. Reclamantul a fost primar al or. Strășeni. În luna iunie 2009 el a semnat, cu o companie privată condusă de către S., un contract privind reparația și extinderea sistemului urban de canalizare. Compania lui S. a încheiat lucrările și ulterior a solicitat să-i fie achitată suma de 332.000 de lei moldovenești (echivalentul a 21.000 de euro la acel moment). Potrivit mai multor mărturii, reclamantul a refuzat să achite această sumă și a solicitat mai multe expertize pentru a verifica dacă cheltuielile fuseseră excesive. La 10 iulie 2010 Consiliul local Strășeni a votat pentru alocarea respectivei sume în beneficiul companiei lui S. Cu toate acestea, până la 15 noiembrie 2010, reclamantul a refuzat să transfere banii.

3. Între timp, reclamantul a depus la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției (CCCEC) o plângere împotriva lui S., acuzându-l de însușirea ilegală a banilor de la locuitorii orașului pentru a-i conecta la sistemul de canalizare. În rezultat, S. a fost sancționat cu o amendă contravențională în mărime de 400 de lei (22 de euro).

4. La 6 decembrie 2010 S. a depus o cerere la CCCEC, susținând că reclamantul crease o situație dificilă pentru compania sa, refuzând pentru o perioadă îndelungată să autorizeze transferul de bani. El a adăugat că reclamantul făcuse aluzie la faptul că putea fi identificată o soluție, în cazul în care S. i-ar fi returnat lui un anumit procent din suma pe care i-o datora companiei. La 15 noiembrie 2010, atunci când S. a căzut de acord să plătească, reclamantul imediat a autorizat transferul.

5. La 6 decembrie 2010 CCCEC a inițiat o urmărire penală în privința acestor acuzații, făcând referire la plângerea lui S. și la documentele menționate la paragraful 2 *supra*. La 8 decembrie 2010, precum și la 6 și 12 ianuarie 2011, el a obținut autorizația unui judecător de instrucție de a intercepta telefonul personal și de serviciu al reclamantului, precum și a de înregistra în secret întâlnirile dintre S. și reclamant.

6. La 14 decembrie 2010 S. a lăsat 10.000 de lei (560 de euro) lângă un garaj care-i aparținea reclamantului, conform presupuselor sale instrucțiuni. La 24 ianuarie 2011 S. a mers la oficiul reclamantului, unde reclamantul i-a spus să pună banii într-o mapă, i-a dat cheile de la mașina sa de serviciu și i-a comunicat locul unde să lase mapa în mașină. Toate aceste instrucțiuni au fost înregistrate de către S., inclusiv momentul lăsării mapei în mașină, atunci când a comentat că ea conținea niște acte medicale pe numele reclamantului. S. a înapoiat cheile reclamantului, care ulterior a condus mașina acasă. În timpul percheziționării domiciliului reclamantului în aceeași zi, mapa respectivă, care conținea actele medicale pe numele său și 4.000 de euro în bancnote special marcate, au fost găsite în spatele casei reclamantului.

7. La 30 septembrie 2014 instanța de fond l-a condamnat pe reclamant pentru pretinderea și acceptarea mitei și pentru neglijență în exercitarea atribuțiilor de serviciu, i.e. pentru semnarea actelor de proprietate în adresa mai multor persoane, care conțineau informații false. Instanța s-a bazat *inter alia* pe declarațiile mai multor martori, inclusiv S., care se refereau în special

la finalizarea de către compania lui S. a lucrărilor publice și a transferului tardiv de către reclamant a sumei de bani alocate de către consiliul local pentru remunerarea respectivei companii, pe rapoartele de expertiză asupra bancnotelor speciale marcate și pe înregistrările secrete ale celor cinci întrevederi dintre S. și reclamant din perioada 14 decembrie 2010 – 24 ianuarie 2011, când el a fost reținut. Referitor la argumentul cu privire la înscenare, instanța „a examinat cu atenție toate probele din dosar”, deoarece orice probe obținute în rezultatul înscenării trebuiau excluse. Cu toate acestea, ea a constatat că acțiunile reclamantului au avut un rol determinant în respectivele evenimente, pe care el le inițiasse, iar autoritățile doar s-au alăturat activității sale infracționale în desfășurare.

8. Această hotărâre a fost parțial menținută de către Curtea de Apel la 22 decembrie 2016, instanța achitând reclamantul pentru alte capete de acuzare care nu fuseseră demonstrate. Ea a constatat că reclamantul nu fusese provocat, însă ceruse bani de la S., astfel cum era confirmat prin înregistrările audio.

9. Printr-o decizie irevocabilă din 14 iunie 2017, Curtea Supremă de Justiție a menținut hotărârea instanței de fond.

10. Reclamantul s-a plâns, în baza Articolului 6 § 1 din Convenție, de faptul că fusese instigat de către S., care acționase sub îndrumarea autorităților, să comită o infracțiune pe care în caz contrar n-ar fi comis-o și că, la condamnarea lui, instanțele s-au bazat pe probe obținute în urma unei asemenea înscenări.

APRECIEREA CURȚII

11. Reclamantul a susținut că el fusese victima unei înscenări din partea lui S. și CCCEC.

12. Principiile generale referitoare la înscenare au fost rezumate în *Matanović v. Croația* (nr. 2742/12, §§ 122-35, 4 aprilie 2017) și *Akbay și alții v. Germania* (nr. 40495/15 și altele 2, §§ 109-24, 15 octombrie 2020). Atunci când trebuie să examineze un argument referitor la instigarea sau înscenarea de către poliție, Curtea va încerca să stabilească dacă a existat o asemenea instigare sau înscenare (testul material al instigării). În cazul în care a existat o asemenea provocare sau înscenare, utilizarea ulterioară a probelor obținute prin acest mijloc în procesul penal împotriva persoanei implicate ridică o problemă în baza Articolului 6 § 1 (a se vedea *Matanović*, pre-citată, § 145, și *Akbay și alții*, pre-citată, § 111).

13. La determinarea faptului dacă a existat o înscenare, *id est* dacă autoritățile au exercitat o asemenea influență asupra reclamantului, care l-ar fi instigat să comită o infracțiune pe care în caz contrar n-ar fi comis-o, Curtea va examina mai întâi dacă au existat bănueli obiective privind implicarea reclamantului în activitatea infracțională sau că el era predispus la comiterea unei fapte penale (a se vedea *Akbay*, pre-citată, §§ 114-115); procedura de

inițiere și de desfășurare a măsurii în privința reclamantului, în special dacă a existat o supraveghere judiciară în privința acesteia; și dacă autoritățile sau orice alte persoane acționând în numele lor s-au „alăturat” unei activități infracționale în desfășurare sau au supus reclamantul unei presiuni necorespunzătoare, astfel încât să-l provoace să comită infracțiunea.

14. Curtea observă că, anterior depunerii plângerii de către S., reclamantul nu a fost vreodată bănuit de participarea la activități infracționale. Totuși, organul de investigație s-a implicat în prezenta cauză doar atunci când S. s-a plâns de faptul că fusese forțat să dea mită reclamantului. Astfel, respectiva autoritate a reacționat la această plângere prin colectarea probelor privind presupusa corupere. În plus, la pornirea urmăririi penale, procurorul responsabil de caz s-a referit la documente specifice (a se vedea paragraful 2 *supra*) care demonstrau efectuarea lucrărilor de către compania lui S., pentru care ea nu fusese remunerată pentru o perioadă îndelungată, în pofida deciziei consiliului local de a aloca suma respectivă de bani. Astfel, procurorul nu s-a bazat pur și simplu pe o plângere neconfirmată din partea lui S., dar și pe documente care sprijineau în mod rezonabil acea plângere. Rezultă că autoritățile nu au început să înregistreze faptele reclamantului în lipsa unei bănuieli obiective că reclamantul era deja implicat într-o activitate ilegală, dar au reacționat la acuzații specifice sprijinite prin probe specifice referitoare la refuzul reclamantului de a-și îndeplini atribuțiile de serviciu și pretinsa lui solicitare de mită.

15. Este de asemenea important că, înainte de a începe tehnicile speciale de investigații, autoritățile de urmărire penală au obținut mandatul judecătoresc relevant. În legislația internă exista o procedură clară de autorizare a unor asemenea tehnici, implicând supravegherea judiciară (a se compara și cu *Akbay*, pre-citată, § 118), iar această procedură a fost urmată în prezenta cauză.

16. În final, Curtea trebuie să examineze dacă autoritățile sau orice persoane acționând în numele lor s-au „alăturat” activității infracționale desfășurate de către reclamant ori dacă reclamantul a fost supus unei presiuni excesive de a comite infracțiunea (a se compara cu *Akbay*, pre-citată § 116). În acest sens, ea ia act de mai multe elemente invocate de către reclamant care demonstrează, în opinia sa, instigarea lui. În special, el a invocat că S. dorea să se răzbune pentru amenda pe care fusese obligat să o plătească și înscenase întreaga istorie cu ajutorul unui ofițer CCCEC. Totuși, înregistrările secrete, în modul descris de către instanțele naționale, nu arată că S. ar fi insistat ca reclamantul să ia suma de bani, ci niște negocieri reale în care reclamantul discuta suma care trebuie plătită.

17. În plus, reclamantul a susținut că el nu solicitase vreodată bani, astfel cum însuși S. ar fi confirmat. Cu toate acestea, S. a indicat în mod clar că reclamantul a fost primul care a cauzat o situație abominabilă pentru compania sa, prin tergiversarea transferului, iar ulterior a făcut aluzie că soluția era ca S. să-i întoarcă reclamantului un anumit procent din banii

datorați. Înregistrările întrevederilor dintre S. și reclamant, în modul descris în deciziile judecătorești, redau în mod clar intenția reclamantului de a obține banii și negocierile privind suma exactă a fi plătită, decât orice altă ofertă sau insistență din partea lui S. Deși reclamantul a contestat conținutul exact al înregistrărilor, el nu a prezentat o copie a acestora, nici a oricăroră dintre cele șase stenograme examinate de către instanțele naționale. Prin urmare, Curtea nu are niciun motiv pentru a pune la îndoială conținutul lor, în modul descris de către instanțele interne.

18. În continuare, reclamantul a argumentat că nu avea niciun rost ca el să ceară bani, din moment ce el semnase ordinul de transfer la 15 noiembrie 2010. Cu toate acestea, din dosar se pare că compania lui S. încheiase mai multe contracte cu autoritățile locale și că reclamantul putea cauza probleme în oricare dintre ele, în cazul nerespectării înțelegerii la care ajunseseră la 15 noiembrie 2010. De fapt, discuțiile înregistrate, culminând cu reținerea reclamantului la 24 ianuarie 2011, s-au referit la câteva asemenea contracte, iar suma de 4.000 de euro reprezenta o plată globală.

19. Curtea concluzionează că autoritățile s-au „alăturat” unei activități infracționale desfășurate de către reclamant și nu l-au supus unei presiuni excesive de a comite infracțiunea. Astfel, reclamantul n-a fost provocat de către autorități sau orice alte persoane care au acționat sub supravegherea lor. Corespunzător, utilizarea ulterioară în cadrul procesului penal împotriva reclamantului a probelor obținute prin mijloace sub acoperire nu ridică o problemă în baza Articolului 6 § 1 din Convenție.

20. În lumina celor de mai sus, Curtea constată că această cerere este în mod vădit nefondată și, prin urmare, trebuie respinsă în conformitate cu Articolul 35 §§ 3 (a) și 4 din Convenție.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Declară cererea inadmisibilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 27 iunie 2024.

Dorothee von Arnim
Grefier adjunct

Jovan Ilievski
Președinte